EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 6.6.2025
COM(2025) 296 final

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Kestävä kalastus EU:ssa: tilannekatsaus ja suuntaviivat vuodeksi 2026

{SWD(2025) 149 final}

1. Johdanto

Kilpailukykyinen ja taloudellisesti kannattava kalastusala perustuu terveisiin kalakantoihin ja terveeseen mereen. Euroopan kalastusala jatkaa edellisvuosien tapaan pyrkimystään parantaa kestävyyttään vähitellen. Vuonna 2024 kalakantoja kalastettiin kestävällä tasolla enemmän kuin vuonna 2003. On kuitenkin pyrittävä torjumaan myös muita kuin kalastusta koskevia paineita, jotka vaikuttavat kalakantoihin yhä enemmän, kuten eläinplanktonin runsautta[1] ja rehevöitymistä[2] Itämerellä sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksia Itämerellä, Biskajanlahdella ja Välimerellä[3]. Sekä valtamerien ja vesistöjen ennallistamista koskevan EU:n mission[4] että luonnon ennallistamista koskevan asetuksen[5] tavoitteena on luonnon ja ekosysteemien ennallistaminen vuoteen 2030 mennessä.

Komissio on aloittanut yhteistä kalastuspolitiikkaa (YKP) koskevan asetuksen[6] kattavan arvioinnin kalastusalan nykyisten haasteiden ja kestävän kalastuksen sisällään pitämien merkittävien mahdollisuuksien johdosta. Arvioinnin odotetaan valmistuvan vuoden 2026 alussa. Se muodostaa perustan kalastus- ja vesiviljelyalan vuoden 2040 visiolle, ja siinä otetaan huomioon muut politiikkakehyksiä koskevat aloitteet, kuten eurooppalainen valtamerisopimus ja EU:n kalastus- ja vesiviljelyalan energiasiirtymää koskeva etenemissuunnitelma. YKP-asetuksen käynnissä olevassa kattavassa arvioinnissa tarkastellaan muun muassa tässä tiedonannossa tarkoitettujen monivuotisten suunnitelmien täytäntöönpanosta johtuvia kysymyksiä.

Tässä tiedonannossa annetaan tietoa YKP:n kahdesta keskeisestä osatekijästä: edistymisestä kestävän enimmäistuoton saavuttamisessa ja EU:n kalastuslaivaston tilasta. Lisäksi siinä annetaan tietoa purkamisvelvoitteen täytäntöönpanosta, Euroopan kalastusalan sosioekonomisesta suorituskyvystä sekä sen jatkuvasta pyrkimyksestä varmistaa kilpailukyky, selviytymiskyky ja kestävyys.

2. Edistyminen kestävän enimmäistuoton saavuttamisessa

Kalastus on sukupolvien ajan tarjonnut toimeentulon monille Euroopan rannikkoyhteisöille, ja se on tärkeä osa niiden kulttuuri-identiteettiä. Kalastajien ja kansallisten viranomaisten jatkuvien ponnistelujen sekä Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission sitoumuksen ansiosta EU:n kalastus jatkaa edistymistään kohti kestävyyttä. EU:ssa ylikalastetaan tällä hetkellä paljon harvempia kalakantoja kuin 20 vuotta sitten. Tiedettä, tutkimusta ja teknologiaa on kehitettävä edelleen, jotta voidaan jatkaa edistyksen tiellä ja tarjota päätöksentekijöille parhaita käytettävissä olevia tieteellisiä lausuntoja.[7] Lisäksi kalastusalan tehtävänä on tarkastella kalakiintiöiden ja pyyntiponnistusrajoitusten

---

1 OSPAR: Changes in Phytoplankton Biomass and Zooplankton Abundance.

2 OSPAR: Concentrations of Dissolved Oxygen Near the Seafloor in the Greater North Sea, Celtic Seas and Bay of Biscay and Iberian Coast.

3 COM(2024) 91 final, *Ilmastoriskien hallinta ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi*.

4 EU Mission: Restore our Ocean and Waters.

5 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1991, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2024, luonnon ennallistamisesta ja asetuksen (EU) 2022/869 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj);
Nature Restoration Regulation.

6 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1380/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj).

7 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1380/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009

ohella toimenpiteitä, joilla voitaisiin puuttua nykyisiin sosioekonomisiin vaihteluihin ja ekosysteemeihin kohdistuviin vaikutuksiin, kuten rehevöitymiseen ja meren lämpötilan nousuun.

Tieteellis-teknis-taloudellinen kalastuskomitea (STECF) päivittää vuosittain kalakannoista saatavilla olevat tiedot verraten niitä YKP:n tavoitteisiin.

Vuonna 2023 **Itämeren**, **Kelttimeren** ja **Pohjanmeren** (sen laajemmassa merkityksessä) ekoalueilla jatkettiin keskimääräisen pyyntipaineen vähentämistä kestävälle tasolle (Vuonna 2003 paine oli 29 %, 51 % ja 65 % yli kestävän enimmäistuoton mukaisen kalastuskuolevuuden (F_{MSY}), ja vuonna 2023 se oli 54 %, 48 % ja 23 % alle F_{MSY}:n tavoitteen [8]). Erityisesti laajalle levinneiden kantojen[9] keskimääräinen pyyntipaine kasvoi kuitenkin hieman vuosien 2022 ja 2023 välillä. Biskajanlahdella kalastajat ovat ponnistelleet merkittävästi hoitaakseen kalakantoja kestävästi. Heidän ponnistelunsa ovat johtaneet kestävän enimmäistuoton mukaisesti hoidettuun kalastukseen useiden vuosien ajan, kuten STECF:n vuoden 2022 raportista[10] käy ilmi. Ponnisteluista huolimatta kalastusmahdollisuuksia on kuitenkin jouduttu vähentämään huomattavasti viime vuosina, ja ne ovat edelleen alhaisella tasolla. Ekosysteemien kehityksellä ja veden lämpötilan nousulla näyttää olevan vaikutusta asiaan.

Välimeren ja Mustanmeren alueella harjoitetaan monilajikalastusta, ja monet kalakannat ovat yhteisiä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa. Kalastuskuolevuus on lähestynyt joidenkin kantojen kestävää tasoa, ja vuonna 2022 seitsemän kannoista oli saavuttanut F_{MSY}:n. Monia kantoja kalastetaan kuitenkin edelleen yli kestävän tason. Kalastuskuolevuuden vähentämistä ja kestävän enimmäistuoton tavoitteen saavuttamista on jatkettava erityisesti soveltamalla läntisen Välimeren monivuotista suunnitelmaa[11] ja Välimeren yleisen kalastuskomission (GFCM) vuoteen 2030 ulottuvaa strategiaa.

2.1. Kalastusmahdollisuudet vuonna 2025

Kalastusmahdollisuudet ovat tärkeä väline kestävässä kalastuksenhoidossa. **Atlantilla, Itämerellä ja Skagerrakissa/Kattegatissa** kalastusmahdollisuudet määritetään pääasiassa saalisrajoituksina, jotka ilmaisevat suurimman sallitun saaliin (TAC). **Läntisellä Välimerellä** kalastusmahdollisuudet määritetään monilajikalastuksen vuoksi pääasiassa pyyntiponnistuksina.

Itämeren kantoihin kohdistuu edelleen paineita muista lähteistä kuin kalastuksesta, mikä on aiheuttanut ekosysteemihäiriön ja biologisen monimuotoisuuden heikkenemistä.[12] Merkityksellinen tekijä on edelleen EU:n lainsäädännön[13] kokonaisvaltaisen täytäntöönpanon laiminlyönti, ja pilaantuminen

---

muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta, johdanto-osan 14 kappale.

8 Yksityiskohtainen analyysi kestävän enimmäistuoton mukaisesta kalastuskuolevuudesta ja kalakantojen biomassatilanteesta kaikilla merialueilla on liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 1 jaksossa.

9 Koillis-Atlantin makrilli, mustakitaturska, norjalainen kevätkutuinen silli, läntinen piikkimakrilli, Pohjanmeren piikkimakrilli, Koillis-Atlantin karjukala, Koillis-Atlantin punakurnusimppu ja keltajuovamullo (Biskajanlahdella, eteläisellä Kelttimerellä ja Pyreneiden niemimaan Atlantin puoleisilla vesialueilla).

10 Tieteellis-teknis-taloudellinen kalastuskomitea (STECF) – Monitoring of the performance of the Common Fisheries Policy (STECF-Adhoc-22-01).

11 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1022, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, läntisen Välimeren pohjakalakantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta ja asetuksen (EU) N:o 508/2014 muuttamisesta (EUVL L 172, 26.6.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1022/oj).

12 HELCOM, Quality status report 2023 (HOLAS 3): https://helcom.fi/wp-content/uploads/2023/10/State-of-the-Baltic-Sea-2023.pdf; ICES Ecosystem Overviews, Itämeren luonnonmaantieteellinen alue, 26. marraskuuta 2024: https://ices-library.figshare.com/articles/report/Baltic_Sea_Ecoregion_Ecosystem_Overview/27256635?file=50813523.

13 Tällä viitataan etenkin seuraaviin säädöksiin: nitraattidirektiivi, yhdyskuntajätevesien käsittelyä koskeva direktiivi, meristrategiapuitedirektiivi, vesipolitiikan puitedirektiivi, luonnonsuojeludirektiivit,

vaikuttaa kalastukseen yhä laajemmalla luonnonmaantieteellisellä alueella. Maatalouden, puuteollisuuden ja muun maalla tapahtuvan toiminnan aiheuttamat paineet vaikuttavat edelleen kielteisesti Itämeren ekosysteemiin. Näiden ulkoisten paineiden lisäksi puutteilla saaliiden ilmoittamista koskevien EU:n sääntöjen täytäntöönpanossa voi olla merkittävä rooli Itämeren kalakantojen pienenemisessä. EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon parantamiseksi onkin tehostettava toimia. Vaikka Itämeren monivuotinen suunnitelma[14] tarjoaa monia välineitä kalakantojen elvyttämiseksi, on tärkeää, että jäsenvaltiot panevat kokonaisvaltaisesti täytäntöön asiaa koskevan EU:n lainsäädännön ja parantavat muiden alueellisten merisopimusten, kuten Itämeren suojelukomission toimintasuunnitelman[15], täytäntöönpanoa ekosysteemihäiriön torjumiseksi. Myös *Our Baltic 2020* -nimisessä ministerien julkilausumassa[16] tehdyt sitoumukset ovat edelleen tärkeitä.

Vuoden 2025 TACien määrä kestävän enimmäistuoton tasolla pysyi kuudessa kuten edellisenäkin vuonna. Useiden kantojen osalta Kansainvälinen merentutkimusneuvosto (ICES) kuitenkin suositteli nollasaaliita. Koska monet näistä kannoista ovat muun kalastuksen tahattomia sivusaaliita ja jotta vältetään kaiken Itämeren kalastuksen täydellinen lopettaminen, on asetettu sivusaalisrajoituksia. Aiempien vuosien toimenpiteet on pidetty voimassa, ja lisäksi useiden TACien osalta on otettu käyttöön kutualueiden rauhoituksia ja virkistyskalastuksen rajoituksia.

Koillis-Atlantilla EU:n yksin hoitamien kantojen TACit on vahvistettu YKP:n poliittisten tavoitteiden mukaisesti. Ainoa poikkeus ovat tapaukset, jotka liittyvät monivuotisissa suunnitelmissa esitettyyn määräykseen, jonka mukaan kalastusmahdollisuudet on joka tapauksessa vahvistettava varmistaen, että todennäköisyys, että kutukannan biomassa laskee alle B_{lim}-arvon, jää alle viiden prosentin.[17] Komissio on ehdottanut kohdennettua muutosta asetuksiin (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973 ja (EU) 2019/472, jotka koskevat tiettyjä Itämerellä, Pohjanmerellä ja läntisillä vesialueilla kalastettavia kantoja ja niitä hyödyntävää kalastusta koskevia monivuotisia suunnitelmia, jäljempänä ’monivuotiset suunnitelmat’. Tarkoituksena oli kiinnittää huomio epäjohdonmukaisuuteen, joka tulee esiin tietyissä olosuhteissa, jotka liittyvät tietyn kalakannan tilaan ja sen biomassan kehittymistä koskevaan lyhyen aikavälin ennusteeseen.[18] Vaikka neuvosto ilmaisi tukensa tälle ehdotukselle, Euroopan parlamentti päätti olla jatkamatta sen parissa työskentelyä ja pyysi komissiota perumaan sen.

Tämän seurauksena komissio ilmoitti aikovansa perua ehdotuksen vuoden 2025 työohjelmastaan.

Tavoitetta kestävän enimmäistuoton saavuttamisesta ja säilyttämisestä sovelletaan 1. tammikuuta 2025 mennessä – viisivuotisen siirtymäkauden jälkeen – **läntisen Välimeren** pohjakalakantojen osalta. Kestävää enimmäistuottoa koskevan tavoitteen mukaisesti ja parhaiden käytettävissä olevien tieteellisten lausuntojen perusteella troolareiden ja pitkäsiima-alusten pyyntiponnistuksia vähennettiin entisestään ja verkkoalusten pyytämien syvänmerenkatkarapujen ja kummelituskan saalisrajoituksia pienennettiin. Jotta voidaan edistää kestäviä hyviä käytäntöjä ja kummelituskakannan elvyttämistä,

---

jätepuitedirektiivi, merten aluesuunnittelua koskeva direktiivi, kertakäyttöisiä muovituotteita koskeva direktiivi, yhteisestä kalastuspolitiikasta annettu asetus, yhdennetty meripolitiikka ja yhteinen maatalouspolitiikka.

14 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1139, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2016, Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta, neuvoston asetuksen (EY) N:o 2187/2005 muuttamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1098/2007 kumoamisesta.

15 HELCOM, Baltic Sea Action Plan.

16 Ministerial Declaration – ”Our Baltic” Conference 2020.

17 Ks. yksityiskohtainen analyysi kestävän enimmäistuoton mukaisesta kalastuskuolevuudesta ja kalakantojen biomassatilanteesta kaikilla merialueilla liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan 1 jaksosta.
Asetusten (EU) 2016/1139 ja (EU) 2018/973 4 artiklan 6 kohta ja asetuksen (EU) 2019/472 4 artiklan 7 kohta.

18 Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetusten (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973 ja (EU) 2019/472 muuttamisesta kalastusmahdollisuuksien vahvistamiseen liittyvien tavoitteiden osalta (COM(2023) 771 final).

vuodesta 2022 lähtien läntisellä Välimerellä sovellettua korvausmekanismia laajennettiin vuonna 2025 edistämään vapaaehtoisia lisätoimenpiteitä, kuten valikoivuuden lisäämistä ja kalastuskieltoalueita.[19] Jos laajennettu korvausmekanismi pannaan kokonaisvaltaisesti täytäntöön, sen odotetaan nopeuttavan kalakantojen elpymistä ja mahdollistavan kalastuspäivien palauttamisen. EU:n rahoituksella tuetaan siirtymistä kestävämpiin käytäntöihin, ja vuoden 2025 kalastusmahdollisuuksia koskevat sosioekonomiset ennusteet viittaavat samanlaiseen kannattavuuteen ja taloudelliseen suorituskykyyn kuin aiempina vuosina.

Vuoden 2025 kalastusmahdollisuuksien avulla EU on jatkanut niihin liittyvien toimien, jotka ovat peräisin **Välimeren yleisen kalastuskomission (GFCM)** monivuotisista suunnitelmista, sekä Adrianmeren pieniä pelagisia ja pohjakalakantoja ja Mustanmeren piikkikampelaa ja kilohailia koskevien GFCM:n äskettäin hyväksyttyjen päätösten täytäntöönpanoa.

Euroopan ankeriaskanta on edelleen kriittisessä tilassa, ja ICES neuvoo lopettamaan kaiken kalastuksen ja muut ankeriaiden kuolemaan johtavat toimet. Tämän seurauksena ankeriaan kaupallisen kalastuksen vähintään kuuden kuukauden kieltoaikaa kaikilla Välimeren vesillä ja sen läheisillä alueilla Atlantilla jatkettiin vuonna 2025. Sen tietyistä poikkeuksista sovittiin jo vuosina 2023 ja 2024. Lisäksi vuonna 2025 jatkettiin ankeriaan virkistyskalastuksen kieltoa. Useimmat jäsenvaltiot eivät kuitenkaan ole päivittäneet kansallisia ankeriaanhoitosuunnitelmiaan, mikä johtaa tilanteeseen, jossa ankeriaisiin kohdistuvia paineita, kuten elinympäristöjen häviämistä, ei torjuta asianmukaisesti. Ilman jäsenvaltioiden erityistoimia ankeriaskanta ei pysty elpymään.

2.2. Sopimukset Norjan, Yhdistyneen kuningaskunnan ja muiden rannikkovaltioiden kanssa

Suurin osa EU:n kannoista **jaetaan Koillis-Atlantin rannikkovaltioiden kanssa**. **Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa jaettavien** yli 85 TACin suhteen EU ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat päässeet sopimukseen vuoden 2025 osalta parhaiden käytettävissä olevien tieteellisten lausuntojen perusteella EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kauppa- ja yhteistyösopimuksessa[20] asetetussa määräajassa. Suurin osa kannoista vahvistettiin kestävän enimmäistuoton mukaisesti, jos lausuntoja oli käytettävissä. ICES antoi nollasaaliita koskevan lausunnon yhdeksästä kannasta vuodeksi 2025. Kaikkien näiden kantojen osalta EU ja Yhdistynyt kuningaskunta sopivat alhaisten sivusaaliita koskevien TACien asettamisesta vuodeksi 2025 sekakalastuksen pullonkaulatilanteiden ehkäisemiseksi. Lisäksi EU ja Yhdistynyt kuningaskunta sopivat, että eräälle kannalle vahvistetaan vuodeksi 2025 tieteelliseen seurantaan liittyvä TAC ICESin lausunnon perusteella.

EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kalastuksen erityiskomitean puitteissa jakamien kantojen hoidon parantaminen oli olennaisen tärkeää kestävyyden parantamiseksi sekä nopean ja tyydyttävän sopimuksen aikaansaamiseksi.

Useimmissa **EU:n, Norjan ja Yhdistyneen kuningaskunnan** Pohjanmeren yhteisissä kannoissa on näkyvissä myönteinen suuntaus. EU, Yhdistynyt kuningaskunta ja Norja sopivat näiden kantojen osalta vahvistavansa TACit vuodeksi 2025 MSY-lausunnon mukaisiksi. **Norjan kanssa kahdenvälisesti hoidettujen kantojen** TACit vahvistettiin parhaiden käytettävissä olevien tieteellisten lausuntojen mukaisesti.

Makrillin, mustakitaturskan ja Atlantin-Skandinavian sillin, jotka ovat laajalti levinneet Koillis-Atlantille, osalta **rannikkovaltiot** ja kalastusosapuolet (EU, Yhdistynyt kuningaskunta, Norja, Islanti, Färsaaret, Grönlanti ja Atlantin-Skandinavian sillin tapauksessa myös Venäjä) sopivat TACien

[19] Twelve sustainability measures for fishers to add fishing days under the compensation mechanism.
[20] EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kauppa- ja yhteistyösopimus – Euroopan komissio.

vahvistamisesta vuodeksi 2025 kestävän enimmäistuoton tasolle. Koska jakojärjestelyjä ei ole ja eräät rannikkovaltiot ovat toteuttaneet yksipuolisia toimia, kuten liiallisia siirtoja vuoden sisällä, rannikkovaltioiden ja kalastusosapuolten yksipuolisten kiintiöiden kokonaismäärä ylittää kuitenkin edelleen sovitut kokonais-TACit. Tämä heikentää yhä näiden kantojen kestävyyttä, haittaa rannikkovaltioiden sopimusten tekemisessä saavutettua edistystä ja on yleisesti kuormittanut yhteistyötä foorumeilla. EU jatkaa aktiivista keskustelua muiden rannikkovaltioiden ja kalastusosapuolten kanssa tavoitteenaan saada aikaan uusia kattavia jakojärjestelyjä näiden kantojen kestävää hoitoa varten.

3. Jäsenvaltioiden laivastojen kalastuskapasiteetin ja niiden kalastusmahdollisuuksien välinen tasapaino

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että laivastot noudattavat kansallisia rajoituksia, joilla säädellään alusten kapasiteettia (bruttovetoisuuden (GT) ja konetehon (kW) osalta). Jäsenvaltioiden, joiden laivastonosat eivät ole tasapainossa[21] niiden kalastusmahdollisuuksien kanssa, on laadittava toimintasuunnitelmat, joissa esitetään mukauttamiskohteet ja välineet tasapainoon pääsemiseksi sekä selkeä täytäntöönpanon aikataulu. Julkisella tuella käytöstä poistettua kapasiteettia ei saa korvata uudella kapasiteetilla.[22]

Arvioitaessa, onko laivasto tasapainossa kalastusmahdollisuuksien kanssa, käytetään eri parametrejä. Esimerkiksi kannattamattomat tai vajaakäytössä olevat laivastonosat voivat viitata siihen, että laivastonosat ovat toistuvasti tai pysyvästi satamassa ja poissa toiminnasta. Vastaavasti jos monet alukset käyttävät vähemmän aikaa kalastukseen kuin pystyisivät, laivastonosa voi olla liian suuri alusten käytettävissä oleviin resursseihin nähden.

Jäsenvaltioiden kalastuslaivastojen koko pienenee edelleen. Vuonna 2024 alusten määrä väheni noin kolme prosenttia, bruttovetoisuus noin viisi prosenttia ja koneteho noin kolme prosenttia. Näin ollen EU:n kalastuslaivastoon[23] kuului 1. tammikuuta 2025 yhteensä 69 570 alusta, joiden bruttovetoisuus oli 1 245 871 GT ja koneteho 5 062 245 kW.

Useat laivastonosat ovat kuitenkin edelleen epätasapainossa.[24] YKP-asetuksen 22 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltioiden ”*on ajan mittaan toteutettava toimenpiteitä laivastojensa kalastuskapasiteetin mukauttamiseksi omiin kalastusmahdollisuuksiinsa ottaen huomioon suuntaukset ja parhaat tieteelliset lausunnot* ***niiden välisen vakaan ja kestävän tasapainon*** *saavuttamiseksi*”. Kaikki jäsenvaltiot eivät ole esittäneet toimintasuunnitelmia laivastonosiensa tasapainottamiseksi. Vaikka kalastusmahdollisuuksien suuntaukset voivat vaihdella vuosittain, se, että laivastonosilla on jatkuvia kestämättömiä indikaattoreita ilman toimintasuunnitelmia, osoittaa haluttomuutta varmistaa luotettava liiketoimintamalli kalastusalan selviytymiskykyä ja pitkän aikavälin kestävyyttä varten.

---

21 COM(2014) 545 final: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – *Suuntaviivat kalastuskapasiteetin ja kalastusmahdollisuuksien välisen tasapainon analysoimiseksi yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1380/2013 22 artiklan mukaisesti*.
Yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta 11 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1380/2013 22 artikla.

23 Mukaan lukien syrjäisimmillä alueilla kalastava laivasto.

24 ”Punaiset” indikaattorit osoittavat laivastonosia, jotka eivät ole tasapainossa kalastusmahdollisuuksien kanssa. ”Vihreä” indikaattori osoittaa laivastonosan olevan tasapainossa kalastusmahdollisuuksien kanssa. Lisätietoja on liitteenä olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa.

Lisäksi STECF on korostanut, että joissakin esitetyissä toimintasuunnitelmissa ei ole riittävästi tietoa, jotta mahdollisia vaikutuksia laivaston tasapainoon voitaisiin arvioida asianmukaisesti.

Lisäksi eräiltä laivastonosilta puuttuu edelleen biologisia tietoja, jotta laivaston tasapainoa voitaisiin arvioida kattavasti. Komissio kehottaakin jäsenvaltioita tehostamaan tiedonkeruutoimiaan. Vain riittävin tiedoin voidaan arvioida EU:n kalastuslaivaston tasapainoa asianmukaisesti sen kilpailukyvyn, selviytymiskyvyn ja taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi.

Komissio käynnisti vuonna 2024 tutkimuksen EU:n kalastuslaivaston kehityksestä, haasteista ja tulevaisuudesta. Tutkimuksen tavoitteena on tunnistaa nykyiset ja tulevat haasteet, selvittää, miten ne vaikuttavat laivaston kestävyyteen, ja ehdottaa niihin ratkaisuja. Tutkimuksen odotetaan valmistuvan vuoden 2025 jälkipuoliskolla, ja sitä hyödynnetään YKP-asetuksen arvioinnissa.

4. Sosioekonomiset näkymät

Vuonna 2022 polttoaineen hinta oli korkeimmillaan, mutta vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä se on vähitellen laskenut 0,6–0,7 euroon litralta. Nykyisillä hinnoilla EU:n kalastuslaivasto voi odottaa tuottavansa noin 2,5 miljardin euron bruttoarvonlisäyksen, kattavansa toimintakustannuksensa ja säilyttävänsä noin 120 000 kalastajan työpaikat ja palkat.

Vaikka useimpien kansallisten laivastojen odotetaan olevan kannattavia vuonna 2025, sosioekonominen analyysi osoittaa useiden laivastonosien kohtaavan edelleen haastavia olosuhteita tärkeimmässä kalastuksessa. Tämä koskee erityisesti niitä, jotka ovat **epätasapainossa tai riippuvaisia liikakalastetuista kannoista tai jotka käyttävät energiaintensiivisiä pyydyksiä**. Sen sijaan **laivastonosat, jotka ovat tasapainossa, riippuvaisia kestävästi kalastetuista kannoista ja parantaneet energiatehokkuuttaan, suoriutuvat yleensä paremmin ja tuottavat miehistölleen korkeampia palkkoja**. Tämä osoittaa, kuinka merkittäviä sosioekonomisia hyötyjä EU:n kalastuslaivastot saavat kalakantojen säilyttämisestä ja energiatehokkuudesta. Vaikka polttoaineiden hinnat ovat laskeneet, energia on edelleen yksi EU:n kalastuslaivaston suurimmista kustannuseristä. **Komissio esitteleekin etenemissuunnitelman kalastuksen (ja vesiviljelyn) energiasiirtymästä vuoden 2026 alussa.**

Kalakantojen tila ja kalastusalan kannattavuus ovat yhtä tärkeitä arvoketjuille rannikkoyhteisöissä kuin niiden ulkopuolella. Kalastus on taloudellinen perusta työpaikkojen säilyttämiseksi huutokauppahalleissa, jalostuslaitoksissa, telakoilla, liikenteessä, matkailussa ja vähittäiskaupassa. Euroopan sinisen talouden seurantakeskuksen viimeisimpien lukujen mukaan miljoona euroa lisää EU:n kalastuslaivaston tuottamassa tuotoksessa luo 30 työpaikkaa ylös- ja alaspäin arvoketjussa. Kalastajilla on lisäksi tärkeä rooli terveellisen elintarviketarjonnan varmistamisessa Euroopassa ja sen ulkopuolella asuville. Kalastus on myös keskeinen talouden ala monissa rannikkoyhteisöissä, erityisesti siellä, missä muut mahdollisuudet voivat olla rajallisempia.

Selviytymiskykyinen, vauras rannikkoyhteisö ei kuitenkaan voi turvautua pelkästään kalastustoimintaan. Kalastajiin ja yleisemmin rannikkoyhteisöihin kohdistuu yhä enemmän paineita ja epävarmuutta – myös ilmastonmuutoksesta, joka vaikuttaa kielteisesti meriekosysteemeihin ja siirtää kalakantoja muualle. Rannikkoyhteisöjen ja kalastajien on tarvittaessa tehostettava valmiuksiaan[25] ja monipuolistettava toimintaansa kasvavien paineiden kestämiseksi ja niihin mukautumiseksi. Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta (EMKVR) tukea saavat jäsenvaltioiden ohjelmat tarjoavat jo nyt mahdollisuuksia sinisen talouden toimintojen monipuolistamiseen ja kehittämiseen. Lisäksi

[25] EU:n varautumisunionistrategialla varaudutaan uusiin uhkiin ja kriiseihin.

komissio tehostaa pyrkimyksiään tukea rannikkoyhteisöjä niiden selviytymiskyvyn vahvistamisessa ja uusien mahdollisuuksien kehittämisessä.[26]

4.1. Sosiaalinen ulottuvuus

Joulukuussa 2024 valmistuneessa Fishers of the Future -ennakointitutkimuksessa[27] tarkasteltiin kalastajien tulevaa roolia yhteiskunnassa vuoteen 2050 asti. Kalastajien toiveiden, pelkojen, odotusten ja tarpeiden tarkastelu on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan suunnitella paremmin politiikkoja, joilla tuetaan kestävää, kukoistavaa ja osallistavaa kalastusta pitkällä aikavälillä.

Ennakointitutkimus on osa EU:n kalastuspolitiikan sosiaalista ulottuvuutta koskevaa kasvavaa työtä. Komissio käynnisti vuonna 2024 perustasotutkimuksen kalastajien koulutuksesta ja osaamisesta EU:ssa. Tutkimusta hyödynnetään suunnitelman mukaan vuonna 2025 käynnistettävässä vaikutustenarvioinnissa. Se käsittelee kalastusaluksen laivaväen koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan Kansainvälisen merenkulkujärjestön yleissopimuksen (STCW-F-yleissopimus)[28] mahdollista täytäntöönpanoa keinona puuttua siihen, että kalastus on määritelty yhdeksi vaarallisimmista aloista[29]. On tärkeää varmistaa, että kalastus on houkutteleva ammatti nuorille, ja tähän voivat vaikuttaa paremmat turvallisuusolosuhteet. Ilman sukupolvenvaihdoksia kalastus ei jatka terveellisten elintarvikkeiden toimittamista Euroopan markkinoille eikä auta säilyttämään rannikkoyhteisöjä.

5. Purkamisvelvoite

Purkamisvelvoite on toimenpide, jolla varmistetaan meriluonnonvarojen kestävä hyödyntäminen kannustamalla valikoivampaan kalastukseen, jossa ei pyydetä tahattomia saaliita. Purkamisvelvoitteella pyritään varmistamaan, että saaliit – myös poisheitetyt – kirjataan tarkasti, mikä on olennaista kantojen arvioinnille ja asianmukaiselle kalastuksenhoidolle. Koska tutkijat käyttävät kalastuspäiväkirjoihin kirjattuja, tiedonkeruun puitteiden[30] mukaisesti kerättyjä tietoja tieteellisten lausuntojensa tukena, on olennaisen tärkeää saada tarkkoja tietoja. Samalla on tärkeää, että kaikki saaliit kirjataan tarkasti ja vähennetään asianmukaisesti vahvistetuista kiintiöistä kestävän kalastuksenhoidon varmistamiseksi. Näin ollen purkamisvelvoitteen kokonaisvaltainen täytäntöönpano ja sen valvonta jäsenvaltioissa on edelleen ensisijainen tavoite.

Komissio käynnisti joulukuussa 2023 tutkimuksen purkamisvelvoitteesta. Siihen sisältyy näytön arviointi paremman sääntelyn kriteereillä, jotka ovat vaikuttavuus, tehokkuus, merkityksellisyys, johdonmukaisuus ja Euroopan unionin tasolla saatava lisäarvo. Tutkimus julkaistaan kesäkuussa 2025. Sen jälkeen sitä hyödynnetään myös käynnissä olevassa YKP-asetuksen kattavassa arvioinnissa[31].

---

26 Toimeksiantokirje puheenjohtaja Ursula von der Leyenilta kalastus- ja valtameriasioista vastaavalle komission jäsenehdokas Costas Kadisille.

27 Fishers of the Future – A study that examines the future role of fishers in society up to 2050.

28 International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Fishing Vessel Personnel (STCW-F), 1995.

29 Eurostat: Accidents at work statistics.

30 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1004, annettu 17 päivänä toukokuuta 2017, kalatalousalan tietojen keruuta, hallintaa ja käyttöä koskevista unionin puitteista sekä yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tieteellisten lausuntojen tukemisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 199/2008 kumoamisesta (EUVL L 157, 20.6.2017, s. 1).

31 Yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan asetuksen arviointi.

6. Vuoden 2026 kalastusmahdollisuuksia koskevat suuntaviivat

6.1. Seuraavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisen keskeiset vaiheet

Komission ehdotukset perustuvat ICESin ja STECF:n parhaisiin käytettävissä oleviin tieteellisiin lausuntoihin niiden saatavuuden ja ajoituksen mukaan. Ehdotukset perustuvat myös Norjan, Yhdistyneen kuningaskunnan ja muiden rannikkovaltioiden kuulemisissa[32] tehtyihin päätöksiin, alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen tekemiin päätöksiin ja sosioekonomiseen analyysiin.

Komissio kehottaa jäsenvaltioita ja sidosryhmiä arvioimaan ICESin ja STECF:n lausunnot heti, kun ne ovat julkisesti saatavilla. Sidosryhmät voivat antaa palautetta tai suosituksia komissiolle joko itse tai neuvoa-antavien toimikuntien tai kansallisten viranomaisten välityksellä.

Lisäksi komissio tekee työtä yhteisten kantojen kestävän kalastuksen varmistamiseksi edistääkseen laajalle levinneiden kantojen jakojärjestelyjä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tapauksissa, joissa tällaisia järjestelyjä ei ole.

6.2. Kalastusmahdollisuudet eri merialueilla

EU:n yksin hoitamien **Itämeren, Skagerrakin/Kattegatin ja Atlantin** kantojen osalta komissio aikoo ehdottaa TACeja ja kiintiöitä kestävän enimmäistuoton ja varovaisuusperiaatteen mukaisten lausuntojen mukaisesti. Jos monivuotisissa suunnitelmissa asetetut edellytykset täyttyvät, komissio voi ehdottaa kestävän enimmäistuoton vaihteluvälin korkeampien arvojen käyttöä terveiden kantojen osalta. Jos kalakantojen koko on pienentynyt alle terveiden rajojen, komissio ehdottaa näiden kantojen elvyttämistä ja korjaavia toimenpiteitä kunkin monivuotisen suunnitelman mukaisesti. Se keskittyy saamaan kestävää enimmäistuottoa koskevan täydellisen lausunnon monivuotisten suunnitelmien kohdekannoista, joista on tällä hetkellä annettu varovaisuusperiaatteen mukainen lausunto.

Lisäksi komissio vähentää tarvittaessa de minimis -poikkeukset tai korkeaan eloonjäämisasteeseen perustuvat vapautukset Fisheries Dependent Information -raportin tai ICESin lausunnon mukaisista määristä. Komissio jatkaa TACien rinnalla hyväksyttyjä sivusaaliiden vähentämistoimenpiteitä, jotka koskevat ainoastaan tahattomia sivusaaliita, mahdollisten pullonkaulatilanteiden lieventämiseksi. Komissio ehdottaa monivuotisia TACeja tietyille EU:n yksin hallinnoimille kannoille, jos asiaa koskevia tieteellisiä lausuntoja on saatavilla, ja tekee tätä varten tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden, sidosryhmien ja ICESin kanssa. Tämä lisää EU:n kalastusalan tehokkuutta ja ennakoitavuutta.

Yhdistyneen kuningaskunnan, Norjan ja muiden rannikkovaltioiden kanssa hoidettavien jaettujen kantojen osalta tavoitteena on edelleen vahvistaa kalastusmahdollisuudet kestävän enimmäistuoton tason mukaisesti ja neuvotella tarvittaessa säilyttämistoimenpiteistä Yhdistyneen kuningaskunnan, Norjan ja muiden rannikkovaltioiden kanssa. EU jatkaa yhteistyötä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa kauppa- ja yhteistyösopimuksen kalastuksen erityiskomiteassa tehtyjen yhteisten sitoumusten täytäntöönpanossa. Komissio tekee samoin yhteistyötä sekä Yhdistyneen kuningaskunnan että Norjan kanssa kolmenvälisten sitoumusten noudattamiseksi sekä Norjan kanssa niiden kahdenvälisten sitoumusten toteuttamiseksi, joilla pyritään saavuttamaan kestävä kalastus ja jaettujen kantojen moitteeton hallinnointi. EU on edelleen sitoutunut luomaan kestäviä, tasapainoisia ja kattavia

[32] Komissio järjestää lokakuusta 2025 lähtien useita kuulemisia Yhdistyneen kuningaskunnan, Norjan ja muiden rannikkovaltioiden kanssa. Tavoitteena on saattaa ne päätökseen ajoissa, jotta niiden tulokset voidaan sisällyttää maatalous- ja kalastusneuvostossa joulukuussa 2025 käytäviin keskusteluihin.

jakojärjestelyjä laajalle levinneille kannoille, joita hallinnoidaan yhdessä muiden rannikkovaltioiden kanssa.

Välimeren ja Mustanmeren osalta on olennaisen tärkeää, että jäsenvaltiot jatkavat läntisen Välimeren monivuotisen suunnitelman ja Välimeren yleisen kalastuskomission monivuotisten suunnitelmien tavoitteisiin pyrkimistä. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi edelleen tehostettava kansallisten EMKVR-ohjelmiensa liitännäistoimenpiteiden täytäntöönpanoa tarvittaessa komission tuella.

Koska läntisen Välimeren monivuotisen suunnitelman pysyvä vaihe on käynnissä, komission ehdotuksella pyritään kestävän enimmäistuoton saavuttamiseen ja ylläpitämiseen kaikkien kantojen osalta. Komissio on myös käynnistänyt työn asiaankuuluvien tieteellisten elinten kanssa kummeliturskaa koskevien parhaiden käytettävissä olevien tieteellisten lausuntojen päivittämiseksi.

Yhteinen kalakantojen hoito on tarpeen myös kestävyyden varmistamiseksi kansainvälisillä vesillä ja **tasapuolisten toimintaedellytysten** varmistamiseksi Välimerellä ja Mustallamerellä. Sen vuoksi vuoden 2026 kalastusmahdollisuuksia koskeva ehdotus kattaa jo voimassa olevista Välimeren yleisen kalastuskomission toimenpiteistä johtuvat toimenpiteet sekä lisätoimenpiteet, jotka hyväksytään kalastuskomission vuoden 2025 vuosikokouksessa. Mustanmeren lajien osalta komissio ehdottaa piikkikampelan TACeja ja kiintiöitä Välimeren yleisen kalastuskomission monivuotisen suunnitelman mukaisesti. Sama koskee kilohailia.

7. Päätelmät

EU:n kalastusala parantaa edelleen kestävyyttään. Vaikka Itämeren tilanne on edelleen huolestuttava, koska kaupallisesti merkittävät kalakannat ovat yhä kriittisessä tilassa, Välimeren ja Mustanmeren tilanne on parantunut merkittävästi. Vuonna 2023 keskimääräinen kalastuskuolevuus oli ensimmäistä kertaa alle tavoitearvojen. Vaikka EU:n merialueilla kalastuspaineet ovat keskimäärin alle tavoitearvojen, tietyt kannat pysyvät tavoitteen yläpuolella. Kalastusasioista vastaavien henkilöiden ja sidosryhmien on jatkettava ponnistelujaan näiden kantojen saattamiseksi kestäville tavoitetasoille. On myös pysyttävä valppaana kielteisten suuntausten pysäyttämiseksi, ennen kuin ne aiheuttavat lyhyen ja pitkän aikavälin seurauksia EU:n kalastukselle.

Jäsenvaltioiden on myös tehostettava ponnistelujaan EU:n lainsäädännön[33] panemiseksi kokonaisvaltaisesti täytäntöön – myös muista toimista kuin kalastuksesta johtuvien kalakantoihin kohdistuvien paineiden torjumiseksi. Terveempi meriympäristö on selviytymiskykyisemmän, vauraamman kalastusalan edellytys.

Jäsenvaltioiden olisi myös edistyttävä EMKVR:n kansallisten ohjelmiensa täytäntöönpanossa toimenpiteillä, joilla tuetaan kalastusalan vihreää ja digitaalista siirtymää ja parannetaan sen selviytymiskykyä.

Vaikka muillakin tekijöillä kuin kalastuksella on edelleen vaikutusta meriekosysteemien ja kalakantojen tilaan,[34] on tärkeää, että kalastajat jatkavat ponnistelujaan selviytymiskykyisten, kestävien kalakantojen hyväksi. Terveet kannat ovat perusta kalastuksen säilyttämiselle nykyisten ja tulevien sukupolvien toimeentulona sekä myös EU:n rannikkoyhteisöjen identiteetin ja perinnön säilyttämiselle.

Komission ehdotuksissa vuoden 2026 kalastusmahdollisuuksiksi keskitytään edelleen siihen, että kalakannat voivat elpyä ja että ylläpidetään kestävän tason saavuttaneiden kantojen edistystä. Pitkän aikavälin tavoitteena on varmistaa EU:n kalastuksen tuleva kestävyys, kilpailukyky ja selviytymiskyky.

---

[33] Erityisesti meristrategiapuitedirektiivi, lintu- ja luontodirektiivit, vesipuitedirektiivi ja luonnon ennallistamista koskeva asetus.

[34] COM(2024) 91 final, *Ilmastoriskien hallinta ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi*.

Tämä edellyttää edelleen kaikkien sidosryhmien aktiivista osallistumista ja tukea – meillä kaikilla on yhteinen etu suojella meriämme, säilyttää ne ja hyötyä niistä.

Komissio pyytää jäsenvaltioita, neuvoa-antavia toimikuntia, sidosryhmiä ja yleisöä antamaan palautetta tästä tiedonannosta 31. elokuuta 2025 mennessä.

SUUNNITELTU AIKATAULU[35]

Ajankohta	**Toimenpiteet**
Touko–marraskuu 2025	ICESin tieteellinen lausunto
Kesäkuu – elokuun loppu 2025	Julkinen kuuleminen tiedonannosta
Elokuun loppu 2025	Komissio hyväksyy Itämeren kalastusmahdollisuuksia koskevan ehdotuksensa
Syyskuun puoliväli 2025	Komissio hyväksyy Välimeren ja Mustanmeren kalastusmahdollisuuksia koskevan ehdotuksensa
Lokakuu–joulukuu 2025	Vuotuiset neuvottelut kalastusmahdollisuuksista Koillis-Atlantin osapuolten kanssa
Lokakuu 2025	Itämeren kalastusmahdollisuuksia käsittelevä neuvoston kokous Koillis-Atlantin laajalle levinneitä kantoja koskevat neuvottelut rannikkovaltioiden kanssa
Lokakuun loppu 2025	Komissio hyväksyy Atlantin ja Pohjanmeren kalastusmahdollisuuksia koskevan ehdotuksensa
4.–8. marraskuuta 2025	Välimeren yleisen kalastuskomission vuosikokous
11.–14. marraskuuta 2025	Koillis-Atlantin kalastuskomission vuosikokous
1. joulukuuta 2025	Tieteellis-teknis-taloudellisen kalastuskomitean kantoja koskeva arviointi ja hoitoa koskeva lausunto
Joulukuu 2025	Atlantin ja Pohjanmeren kalastusmahdollisuuksia käsittelevä neuvoston kokous Välimeren ja Mustanmeren kalastusmahdollisuuksia käsittelevä neuvoston kokous

[35] EU:n vesillä ja tietyillä EU:n ulkopuolisilla vesillä alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen kautta hallinnoitavien kantojen kalastusmahdollisuudet hyväksytään alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen vuosikokouksen jälkeen tarkistamalla määräajoin neuvoston asetusta, jolla kalastusmahdollisuudet vahvistetaan.